

İdare tarafından aşırı düşük teklif sorgulaması kapsamında açıklanması istenen diğer Kompresör ,Titreşimli silindir makine girdilerine ilişkin olarak başvuru sahibi tarafından amortisman hesabında kullanılan girdi oranlarının, kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanan analiz girdi oranları ile uyuşmadığı, anılan makinelerin her biri için ekskavatöre ait yukarıda aktarılan girdi oranlarının kullanıldığı ve ekskavatöre ilişkin yapılan amortisman hesaplamasının benzer şekilde

söz konusu makineler için de yapıldığı görülmüştür

Toplantı No : 2019/015

Gündem No : 19

Karar Tarihi : 20.03.2019

Karar No : 2019/UY.II-397

BAŞVURU SAHİBİ:

Uyum Yapı İnşaat Taahhüt İnşaat Malzemeleri İthalat İhracat Sanayi ve Ticaret A.Ş.,

İHALEYİ YAPAN İDARE:

Karayolları 11.Bölge Müdürlüğü,

BAŞVURUYA KONU İHALE:

2018/66771 İhale Kayıt Numaralı "280-01 Kk No Lu Malazgirt Şehir Geçişi Km:0+000-4+000 ve Malazgirt Çevre Yolu Km:0+000-7+000 Arası Toprak İşleri, Sanat Yapıları ve Üstyapı Yapım İşİ" İhalesi

KURUM TARAFINDAN YAPILAN İNCELEME:

Karayolları 11.Bölge Müdürlüğü, tarafından 23.03.2018 tarihinde açık ihale usulü ile gerçekleştirilen "280-01 Kk No Lu Malazgirt Şehir Geçişi Km:0+000-4+000 ve Malazgirt Çevre Yolu Km:0+000-7+000 Arası Toprak İşleri, Sanat Yapıları ve Üstyapı Yapım İşİ" ihalesine ilişkin olarak Uyum Yapı İnşaat Taahhüt İnşaat Malzemeleri İthalat İhracat Sanayi ve Ticaret A.Ş.nin 01.02.2019 tarihinde yaptığı şikâyet başvurusunun, idarenin 13.02.2019 tarihli yazısı ile reddi üzerine, başvuru sahibince 21.02.2019 tarih ve 8199 sayı ile Kurum kayıtlarına alınan 21.02.2019 tarihli dilekçe ile itirazen şikâyet başvurusunda bulunulmuştur.

Başvuruya ilişkin olarak 2019/228 sayılı itirazen şikâyet dosyası kapsamında yapılan inceleme neticesinde esas inceleme raporu tanzim edilmiştir.

KARAR:

Esas inceleme raporu ve ekleri incelendi.

İtirazen şikâyet dilekçesinde özetle,

1) 24.01.2019 tarihli ihale komisyonu kararında tekliflerinin, 03.004 poz no'lu Ekskavatör, 03.017 poz no'lu Kompresör (210 cfm.lik), 03.042/3 Titreşimli silindir (14-18 ton) ve 03.042/4 Titreşimli silindir (18-22 ton) analiz girdileri için 2017 yılı kamu kurum ve kuruluşlarınca yayınlanan birim fiyatların doğrudan kullanılmadan, söz konusu analiz girdileri için 0,000137 olan saatlik ücret katsayısından 0,000063 olan amortisman tutarının çıkarılarak elde edilen değer ile söz konusu araçların 2017 yılı kamu kurum ve kuruluşu rayiçlerinin çarpımından elde edilen değerler ile açıklama yapıldığı ve bu haliyle analiz tutarlarının teklif birim fiyatların altında kalmasının sağlandığı gerekçesiyle reddedildiği, ancak yapılan hesaplamanın mevzuata uygun olduğu, söz konusu hesaplamanın benzer durumlara ilişkin daha önce alınan İdare Mahkemeleri ve Kurul kararlarına paralel olarak yapıldığı, analizlerdeki makinelerin kendi malı olduğu ve amortisman ömrünü tamamladıklarından 2017 yılı rayiç bedellerinin doğrudan kullanılmasının avantajlı koşul sağlamadığı, makine bedellerinin değil amortisman hesabı sonucunda çıkan birim fiyatların, analizlerde yer alan miktarlarla çarpılması sonucu bulunan tutarların dikkate alınması gerektiği,

2) İhale üzerinde bırakılan Kandaşoğlu Yapı A. Ş.'nin kendi malı istenen makineleri tevsik edici belgeler ve teknik kriterlerine yönelik belgeleri teklif kapsamında sunmadığı,

3) Kandaşoğlu Yapı A. Ş.'nin sunmuş olduğu bilanço bilgilerinin İdari Şartname'de yer alan kriterleri sağlamadığı,

4) Kandaşoğlu Yapı A. Ş.'nin teklifi kapsamında tüzel kişiliğin tüm hissedarlarının son hisse durumunu, yönetimdeki tüm kişilerin ve son hisse durumuyla, nevi ve isim değişikliklerini gösterir Ticaret Sicil Gazetelerinin sunulup sunulmadığının kontrol edilmesi gerektiği, T.C kimlik

numarası/vergi kimlik numarası ile ortaklıkları oranlarına ilişkin herhangi bir bilgi ve belgenin sunulmadığı,

5) Kandaşoğlu Yapı A. Ş.'nin teklifi kapsamında sunmuş olduğu iş deneyim belgesinin İdari Şartname'de yer alan ihale konusu iş veya benzer iş tanımına uymadığı, söz konusu belgenin güncel olmadığı ve asgari iş deneyim tutarını karşılamadığı, usulüne uygun düzenlenmediği ve iş deneyim belgesi sahibi şirketin bir yıldır kesintisiz ortak olmadığı,

6) Kandaşoğlu Yapı A. Ş.'nin teklifi kapsamında sunmuş olduğu noter onaylı belgelerin aslına uygun olduğuna dair bir şerhin bulunmadığı iddialarına yer verilmiştir.

Başvuru sahibinin iddialarının değerlendirilmesi sonucunda aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

1) Başvuru sahibinin 1'inci iddiasına ilişkin olarak:

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Aşırı Düşük Teklifler" başlıklı 38'inci maddesinde "İhale komisyonu verilen teklifleri değerlendirdikten sonra, diğer tekliflere veya idarenin tespit ettiği yaklaşık maliyete göre teklif fiyatı aşırı düşük olanları tespit eder. Bu teklifleri reddetmeden önce, belirlediği süre içinde teklif sahiplerinden teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak ister.

İhale komisyonu;

a) İmalat sürecinin, verilen hizmetin ve yapım yönteminin ekonomik olması,

b) Seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin mal ve hizmetlerin temini veya yapım işinin yerine getirilmesinde kullanacağı avantajlı koşullar,

c) Teklif edilen mal, hizmet veya yapım işinin özgünlüğü, gibi hususlarda yapılan yazılı açıklamaları dikkate alarak, aşırı düşük teklifleri değerlendirir. Bu değerlendirme sonucunda, açıklamaları yeterli görülmeyen veya yazılı açıklamada bulunmayan isteklilerin teklifleri reddedilir.

Kurum, ihale konusu işin türü, niteliği ve yaklaşık maliyeti ile ihale edilme usulüne göre aşırı düşük tekliflerin tespiti, değerlendirilmesi ve ekonomik açıdan en avantajlı teklifin belirlenmesi amacıyla sınır değerler ve sorgulama kriterleri belirlemeye, ihalenin bu maddede öngörülen açıklama istenilmeksizin sonuçlandırılabilmesine, ayrıca yaklaşık maliyeti 8 inci maddede öngörülen eşik değerlerin yarısına kadar olan hizmet alımları ile yapım işleri ihalelerinde sınır değerinin altında olan tekliflerin bu maddede öngörülen açıklama istenilmeksizin reddedilmesine ilişkin düzenlemeler yapmaya yetkilidir. İhale komisyonu bu maddenin uygulanmasında Kurum tarafından yapılan düzenlemeleri esas alır.” hükmü,

Kamu İhale Genel Tebliği’nin “Sınır değer tespiti ve aşırı düşük teklifler” başlıklı 45’inci maddesinde “...45.1.1.5. Bu madde kapsamında sınır değer hesaplanmasında, 4734 sayılı Kanunun 36 ncı maddesi uyarınca ilk oturumda teklif mektubu ve geçici teminatını usulüne uygun sunan isteklilerin teklifleri “geçerli teklif” olarak dikkate alınacaktır.

45.1.2. Sınır değerinin altındaki teklif sahiplerinden yaklaşık maliyetin % 80’lik bölümünü oluşturan iş kalemleri/gruplarına ilişkin ayrıntılar yazılı olarak istenir. Bu çerçevede; istenen açıklamanın niteliği dikkate alınarak, isteklilere beş (5) iş gününden az olmamak üzere makul bir süre verilir.

45.1.2.1. İhale komisyonunca, (38.1) maddesi kapsamında idarece hazırlanan “sıralı iş kalemleri/grupları listesi” kullanılarak yaklaşık maliyetin % 80’lik kısmına giren iş kalemleri/grupları belirlenir.

Sıralı listeye göre, tutarlarının yaklaşık maliyete oranlarının kümülatif toplamı % 80 oranına kadar olan iş kalemleri/grupları ile kümülatif toplama eklendiğinde % 80 oranının aşılmasına neden olan iş kalemi/grubu, sorgulamaya tabi tutulacak olan iş kalemleri/grupları olarak belirlenecektir. Bunların dışında kalan iş kalemleri/grupları için sorgulama yapılmayacaktır.

45.1.2.2. İhale komisyonu tarafından, açıklama istenilmesi gereken iş kalemleri/gruplarına ait idarece (38.1) maddesine

göre oluşturulan "sıralı analiz girdileri listesi" kullanılarak tutarı kar ve genel gider hariç analiz toplamının % 3'üne eşit ve bu tutarın altında olan analiz girdileri tespit edilecektir.

Yaklaşık maliyeti oluşturan iş kalemi/grubu analizlerindeki analiz girdilerinden, tutarı kar ve genel gider hariç analiz toplamının %3'üne eşit ve altında olanlar için isteklilerden açıklama yapılması istenilmeyecektir.

Tutarı, kar ve genel gider hariç analiz toplamının % 3'üne eşit veya altında olması nedeniyle sorgulamaya tabi tutulmayacak analiz girdilerinin tutarlarının kümülatif toplamının kar ve genel gider hariç analiz toplamının %15'ini aşması durumunda; en küçük tutardan itibaren kümülatif toplamda % 15'lik tutarın aşılmasına neden olan analiz girdisi belirlenecek, tutarı bu girdinin tutarından daha az olan girdiler için açıklama istenilmeyecektir.

Aynı girdinin yaklaşık maliyeti oluşturan birden fazla iş kalemi/grubunun analizinde yer alması halinde bu girdinin oranı her analiz için ayrı ayrı değerlendirilerek analiz toplamının % 3'ünün altında kalıp kalmadığına göre işlem yapılır. Herhangi bir analizdeki oranı %3'ün üstünde olan analiz girdisi için açıklama istenilecektir.

Analizlerdeki işçilik girdisi, tutarları analiz toplamının % 3'üne eşit veya altında olsa dahi, açıklama istenilmeyecek girdiler arasında yer alamaz.

45.1.2.3. İhale komisyonu teklifleri aşırı düşük olarak tespit edilen isteklilerden (45.1.2.1) maddesinde belirlediği iş kalemleri/grupları için isteyeceği açıklama ile ilgili yazıda, (45.1.2.2) maddesine göre açıklama istenilmeyecek olan analiz girdilerini de belirtecektir.

İstekliler, teklifi kapsamında yer alan iş kalemleri/grupları için hazırlayacakları analizlerde (45.1.2.2) maddesine göre açıklama istenilmeyecek olan analiz girdileri de dahil analizlerini oluşturan tüm girdileri göstereceklerdir.

...

45.1.3. İsteklilerden teklifleri kapsamında analiz ve hesap cetveli sunmaları istenilmeyecektir. Analizler ve hesap cetveli,

Kanunun 38 inci maddesi uyarınca teklif fiyatı aşırı düşük olarak tespit edilen isteklilerin tekliflerinin önemli bileşenleri ile ilgili ayrıntıların belirlenmesi amacıyla, sadece aşırı düşük teklif sahibi isteklilerden istenecektir. Bu çerçevede; teklif fiyatının aşırı düşük olduğu tespit edilen istekliler tekliflerinde önemli olduğu tespit edilen bileşenlerine ilişkin olarak yapacakları açıklama kapsamında;

...

b) Teklif birim fiyatlı işlerde; açıklama istenen iş kalemlerinin birim fiyatlarına ilişkin olarak ihale dokümanında verilen analiz formatına uygun analizleri sunacaklardır. Sorgulamaya konu edilmeyen iş kalemleri/grupları için analiz sunulması istenmeyecektir.

...

45.1.4. İdare tarafından ihale dokümanı kapsamında;

a) Teklif birim fiyatlı işlerde; her bir iş kaleminin yapım şartlarına, tarif ve içeriğine göre analizde yer almasını istediği “malzeme, işçilik, makine ve diğerleri (varsa; nakliyeler, inşaat yerindeki yükleme, boşaltma, yatay ve düşey taşımalar, zamlar vb.)” sadece girdi cinslerinin belirlendiği, analiz girdileri ile miktarlarının ve tutarlarının belirtilmediği,

...

(Ek-Y.2)’de yer alan örneğe uygun analiz formatının isteklilere verilmesi, isteklilerin de tekliflerinin aşırı düşük olarak tespit edilerek kendilerinden açıklama istenmesi durumunda, yapacakları açıklamada sunacakları analizlerin verilen bu formata uygun olması gerekmektedir.

İdare tarafından bütün iş kalemleri/iş grupları için tek bir analiz formatı düzenlenebileceği gibi, iş kalemleri/iş gruplarının yapım şartlarına göre birden fazla analiz formatı da düzenlenebilir. Ancak bu durumda, idare ihale dokümanında hangi analiz formatının hangi iş kalemleri/iş grupları için kullanılacağını belirtmek zorundadır.

Kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış birim fiyatlar ile uyumlu olmayan iş kalemleri (özel iş kalemleri) ile idarelerce tasarlanan ve birden fazla iş kalemini ihtiva eden iş

kalemleri (paçal iş kalemi) için bu iş kalemlerinde bulunan analiz girdileri ve miktarlarının gösterildiği analiz formatlarının, ihale dokümanı kapsamında istekli olabileceklere verilmesi gerekmektedir. Ancak idarece niteliği gereği analiz formatı hazırlanamayan iş kalemlerine ilişkin isteklilerin açıklamaları kapsamında analiz sunmalarına gerek olmayıp, anılan iş kalemlerine ilişkin açıklamalar 45.1.13 maddesi uyarınca yapılabilir.

...

45.1.8. Aşırı düşük teklifine ilişkin olarak yaptığı açıklamada sunduğu analizler, ihale dokümanı kapsamındaki analiz formatına, birim fiyat tariflerine, idarece tanımlanan yapım şartlarına veya teknik şartnameye uygun olmayan, analiz fiyat tutarları teklif fiyatların üzerinde olan isteklilere ait teklifler reddedilecektir. Analizler üzerinde yapılan incelemede; çarpım ve toplamlarda hesaplama hatası bulunması durumunda, analiz girdilerine ait fiyatlar esas alınarak, hesaplama hatası ihale komisyonu tarafından re'sen düzeltilir. Bu şekilde düzeltilmiş analiz fiyatı, teklif fiyatın üzerinde olan isteklilerin teklifleri reddedilir.

45.1.9. İş kalemleri/gruplarına ait analizler ile yardımcı ve/veya alt analizlerde yer alan işçilik fiyatları ihale tarihinde yürürlükte olan saatlik asgari ücretin altında olamaz.

45.1.10. İhale komisyonu, sınır değer altındaki tekliflerin önemli bileşenlerini;

a) Yapım yönteminin ekonomik olması,
b) Seçilen teknik çözümler ve yapım işinin yerine getirilmesinde kullanılacak avantajlı koşullar,
c) Teklif edilen yapım işinin özgünlüğü,
gibi hususlarda istekliler tarafından yapılan yazılı açıklamaları da dikkate almak suretiyle değerlendirir ve ihaleyi sonuçlandırır.

45.1.11. Yapım yönteminin ekonomik olması hususunda bir açıklamada bulunulması durumunda; kullanılan yapım yöntemi ve teknolojisinin sağlayacağı maliyet avantajının açıklanması gereklidir.

45.1.12. Seçilen teknik çözümler, yapım işinin yerine getirilmesinde kullanılacak avantajlı koşullar veya yapım işinin özgünlüğü hususunda bir açıklamada bulunulması durumunda; belirtilen çözüm, avantajlı koşul ve özgünlük sayesinde elde edilen maliyet avantajı açıklanmalıdır.

45.1.13. Teklifi aşırı düşük bulunan isteklilerin, tekliflerinde önemli olduğu tespit edilen bileşenler ile ilgili olarak 4734 sayılı Kanunun 38 inci maddesi uyarınca yapacakları açıklamada, sorgulamaya konu iş kalemlerine/gruplarına ilişkin analizler ile bu analizlere dayanak teşkil eden bilgi ve belgeleri sunmaları gerekmektedir.

İsteklilerin analizlerine dayanak teşkil eden bilgi ve belgeler;

- a. Üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifleri,
- b. Çimento ve demir ürünleri için ilan edilmiş üretici fiyat tarifeleri,
- c. Kamu kurum ve kuruluşları tarafından sunulan mal ve hizmetlere ilişkin ilan edilmiş fiyat tarifeleri veya bunlardan alınmış fiyat teklifleri,
- ç. Kamu kurum ve kuruluşları tarafından ilgili mal veya hizmetlere ilişkin ilan edilen asgari fiyatlar,
- d. Ürettiği, aldığı veya sattığı mallara ilişkin maliyet/satış tutarı tespit tutanakları,
- e. Stokunda bulunan mallara ilişkin stok tespit tutanakları,
- f. İdarece istenmesi durumunda yardımcı analizler v.b. dir.

İstekliler tekliflerine ilişkin olarak yukarıda sayılan belgelerden kendileri için uygun olanları açıklamaları kapsamında sunacaklardır.

Yukarıda sayılan bilgi ve belgelerden herhangi biri ile açıklama yapılmasının fiilen mümkün olmadığının anlaşıldığı durumlarda, istekliler tarafından gerekçesi belirtilmek suretiyle ilgili mevzuatına göre son 12 ay içinde düzenlenen açıklamaya elverişli diğer bilgi ve belgeler kullanılarak da açıklama yapılabilir (Örnek: Yurt dışından ithal edilen mallara ilişkin olarak gümrük giriş beyannamesi kullanılarak açıklama yapılabilir). Yüklenicinin dışında üçüncü kişilerce

inşaat mahalli dışında imal edilen ve esaslı başka bir işçilik veya malzeme katkısı yapılmaksızın yapıya monte edilen iş kalemlerinin üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifleri ile açıklanması durumunda, bu iş kalemlerine ilişkin analiz sunulması zorunlu değildir. Ayrıca, istekliler tarafından teklif kapsamındaki harita, kadastro ve proje işlerine ilişkin yapılacak açıklamalarda üçüncü kişilerden alınan fiyat tekliflerinin sunulması yeterlidir.

45.1.13.1. Teklifi oluşturan maliyet bileşenlerine ilişkin üçüncü kişilerden fiyat teklifi alınması durumunda, öncelikli olarak fiyat teklifini veren kişiyle tam tasdik sözleşmesi yapan veya beyannamelerini imzalamaya yetkili olan meslek mensubu tarafından ilgisine göre teklife konu mal veya hizmet için maliyet tespit tutanağı (Ek-0.5) veya satış tutarı tespit tutanağı (Ek-0.6) düzenlenecektir. Tutanaklar fiyat teklifinin dayanağı olarak düzenlenecek olup, meslek mensubu tarafından muhafaza edilecek ve fiyat teklifinin ekinde idareye verilmeyecektir. Ancak idare veya Kurum tarafından gerekli görülmesi halinde bu tutanaklar meslek mensubundan istenebilecektir.

Maliyet tespit tutanağı dayanak alınarak fiyat teklifi sunulabilmesi için, fiyat teklifinin mamul/mala ilişkin olması halinde mamul/malın birim fiyatının, tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim maliyetin altında olmaması; fiyat teklifinin hizmete ilişkin olması halinde ise bu hizmetin birim fiyatının, tutanakta tespit edilen toplam birim maliyetin altında olmaması, bu tespitin (Ek-0.5) formunda yapılması, fiyat teklifi üzerine meslek mensubu tarafından "Bu fiyat teklifindeki birim fiyatın, mükellefin yasal defter ve belgelerine göre tarafımda düzenlenerek onaylanan (.../.../...) tarih ve (...) sayılı maliyet tespit tutanağındaki ortalama/toplam birim maliyet tutarının altında olmadığını beyan ederim." ibaresinin yazılarak imzalanması ve iletişim bilgileri de belirtilmek suretiyle kaşelenmesi/mühürlenmesi gerekmektedir.

Satış tutarı tespit tutanağı dayanak alınarak fiyat teklifi

sunulabilmesi için teklif edilen birim fiyatın, ilgili tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim satış tutarının % 80'inin altında olmaması, bu tespitin (Ek-0.6) formunda yapılması, fiyat teklifi üzerine meslek mensubu tarafından "Bu fiyat teklifindeki birim fiyatın, mükellefin yasal defter ve belgelerine göre tarafımca düzenlenerek onaylanan (.../.../...) tarih ve (...) sayılı satış tutarı tespit tutanağındaki ağırlıklı ortalama birim satış tutarının % 80'inin altında olmadığını beyan ederim." ibaresinin yazılarak imzalanması ve iletişim bilgileri de belirtilmek suretiyle kaşelenmesi/mühürlenmesi gerekmektedir.

Üçüncü kişilerden alınan fiyat tekliflerinin teklife konu alanda faaliyet gösterenlerden alınması gerekmekte olup, bu belgelerin ihale tarihinden önce düzenlenmiş olması zorunlu değildir.

...

45.1.16. Aşırı düşük teklifine ilişkin olarak istenen sürede açıklama yapmasına rağmen teklifi reddedilen isteklilerin açıklamalarının yeterli görülmemesi nedenlerinin, sadece ilgili madde numaralarına atıf yapılmakla yetinilmeyerek hangi düzenlemeye aykırılık bulunduğu da belirtilmek suretiyle kesinleşen ihale kararının bildirilmesi zorunludur." açıklamaları,

İhale konusu işe ait İdari Şartname'nin "İhale konusu işe ilişkin bilgiler" başlıklı 2'nci maddesinde "2.1. İhale konusu işin

a) Adı:280-01 Kk no'lu Malazgirt Şehir Geçişi Km:0+000-4+000 ve Malazgirt Çevre Yolu Km:0+000-7+000 arası Toprak İşleri, Sanat Yapıları ve Üstyapı Yapım İşİ

...

c) Miktarı (fiziki) ve türü: Birim Fiyat Teklif Cetvelinde nev'i ve miktarları belirtilen toplam 11 km'lik yoldaki Toprak işleri, sanat yapıları, köprü, ve üstyapı işlerinin yapımıdır. Ayrıntılı bilgi idari şartnamenin ekinde yer almaktadır.

ç) Yapılacağı yer:280-01 K.K. no'lu Malazgirt Şehir Geçişi Km:0+000-4+000 ve Malazgirt Çevre Yolu Km:0+000-7+000 arası..."

düzenlemesi bulunmaktadır.

İhale dokümanında yer alan düzenlemelerden şikâyet konu ihalenin, "Malazgirt Şehir Geçişi Km:0+000-4+000 ve Malazgirt Çevre Yolu Km:0+000-7+000 arası Toprak İşleri, Sanat Yapıları ve Üstyapı Yapım İşİ" olduğu, 72 adet ihale dokümanının indirildiği, ihalenin 23.03.2018 tarihinde açık ihale usulü ile birim fiyat teklif alınmak suretiyle yapıldığı, ihaleye 44 isteklinin teklif verdiği, ihale komisyonunca 14.05.2018 tarihli 1 numaralı ihale komisyonu kararında 4 isteklinin çeşitli gerekçelerle değerlendirme dışı bırakıldıkları, ilk oturumda uygun bulunan 43 isteklinin teklifi dikkate alınarak hesaplanan sınır değere göre 16 istekliden aşırı düşük teklif açıklama talebinde bulunulduğu, söz konusu isteklilerden 14'ünün teklifinin aşırı düşük teklif sorgulamasına cevap vermediği gerekçesiyle reddedildiği, başvuru sahibi Uyum Yapı İnş. Taah. İnş. Malz. İthal. İhrac. San. ve Tic. A. Ş. ile birlikte açıklama sunan diğer bir isteklinin de açıklamalarının uygun bulunmadığı, Kandaşoğlu Yapı A.Ş.nin ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibi, Alpyol İnş. Enj. Maden. San. ve Tic. A. Ş.nin ise ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi olarak belirlendiği görölmüşür.

Aşırı düşük teklif açıklaması idarece uygun bulunmayan Uyum Yapı İnş. Taah. İnş. Malz. İthal. İhrac. San. ve Tic. A. Ş.nin yapmış olduğu itirazın şikayet başvurusu 21.06.2018 tarihli ve 2018/UY.II-1218 sayılı Kurul kararı ile reddedilmiş, söz konusu Kurul kararı Ankara 12. İdare Mahkemesinin 08.11.2018 tarihli ve E:2018/1643, K:2018/1922 sayılı kararı ile iptal edilmiş, bu karar üzerine alınan 28.11.2018 tarihli ve 2018/MK-390 sayılı Kurul kararı ile düzeltici işlem belirlenmesine karar verilmiştir.

Bu karar üzerine ihale komisyonunca alınan 10.12.2018 tarihli ve 2 numaralı karar ile başvuru sahibi Uyum Yapı İnş. Taah. İnş. Malz. İthal. İhrac. San. ve Tic. A.Ş. ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibi, Kandaşoğlu Yapı A.Ş.nin ise ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi olarak

belirlenmiştir.

Söz konusu ihale komisyonu kararına yönelik Kandaşoğlu Yapı A. Ş.'nin 19.12.2018 tarihinde yapmış olduğu şikayet başvurusu idarece uygun bulunmuş ve düzeltici işlem belirlenerek 24.01.2019 tarihli ve 3 numaralı ihale komisyonu kararı ile Uyum Yapı İnş. Taah. İnş. Malz. İthal. İhrac. San. ve Tic. A.Ş.nin teklifi değerlendirme dışı bırakılarak Kandaşoğlu Yapı A.Ş.nin ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibi, Alpyol İnş. Enj. Maden. San. ve Tic. A.Ş.nin ise ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi olarak belirlendiği görülmüştür.

Aktarılan mevzuat hükümlerinden, ihale komisyonu tarafından yapılan değerlendirme neticesinde teklif fiyatı sınır değer altında kalan isteklilerin tekliflerinin aşırı düşük teklif olarak değerlendirilmesi ve bu teklif sahiplerinden yaklaşık maliyetin %80'lik bölümünü oluşturan iş kalemleri/gruplarına ilişkin ayrıntıların yazılı olarak istenilmesi gerektiği, İdarece açıklama istenilmesi gereken iş kalemleri/gruplarına göre oluşturulan "sıralı analiz girdileri listesi" kullanılarak tutarı kâr ve genel gider hariç analiz toplamının %3'üne eşit ve bu tutarın altında olan analiz girdilerinin tespit edileceği, söz konusu analiz girdilerine ilişkin olarak isteklilerden açıklama yapılmasının istenilmeyeceği (işçilik girdileri hariç), bahsi geçen hususa ilişkin olarak da açıklama isteme yazılarında açıklanması istenilmeyecek olan analiz girdilerine yer verileceği,

İsteklilerce teklifleri kapsamında yer alan iş kalemleri/grupları için hazırlanacak analizlerde ise, açıklama istenilmeyecek olan analiz girdileri de dâhil analizlerini oluşturan tüm girdilerin gösterileceği, isteklilerin tekliflerinin aşırı düşük teklif olarak tespit edilerek kendilerinden açıklama istenilmesi durumunda yapacakları açıklamada sunacakları analizlerin idarece verilen analiz formatlarına uygun olması gerektiği, aksi takdirde ihale dokümanı kapsamındaki analiz formatına, birim fiyat

tariflerine, idarece tanımlanan yapım şartlarına veya Teknik Şartname'ye uygun olmayan açıklama sunan isteklilerin tekliflerinin reddedileceği anlaşılmıştır.

İdarece yapılan hesaplama neticesinde teklif fiyatı sınır değerin altında kaldığı tespit edilen 16 istekliden 24.04.2018 tarihli yazılar ile aşırı düşük teklif açıklaması talep edildiği, bahsi geçen yazılarda "...İhale komisyonumuzun teklifinizde önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili tüm ayrıntıları Kamu İhale Genel Tebliğinin 45. Maddesinde belirtilen hususlara uygun olarak sunmanız gerekmektedir. Analizler için örnek format ve istenilen pozlar ekte sunulmuştur. Verilen Aşırı Düşük Sorgulama cevabının her sayfası için sayfa numarası verilmesi ve fihrist hazırlanması gerekmektedir.

Bu mektubun elinize ulaştığı günden itibaren 5 (Beş) iş günü içerisinde yazılı olarak bildirmeniz gerekmektedir.

Açıklamanızın ihale komisyonunca yeterli görülmediği veya yazılı açıklamanızın istenilen süre içerisinde idaremize ulaşmadığı takdirde teklifiniz reddedilecektir." ifadelerine yer verildiği, yazı ekinde açıklama istenilen iş kalemlerinin isimlerinin bulunduğu tablolara, iş kalemlerinin ihtiva ettiği iş kalemlerinin analiz girdi isimlerinin ve miktarlarının gösterildiği tablolara, bu tablolarda da hangi analiz girdileri için açıklama istenildiği ve hangileri açıklama istenilmediğine ilişkin açıklamalara yer verildiği görülmüştür.

İdarece ihale işlem dosyası kapsamında gönderilen bilgi ve belgelerden,

- KGM/16.130/K/T-1 numaralı "Betonarme İstinat Duvarı Yapılması (Herşey Dahil) (Hazır Beton Harcı İle)(C30/37)",
- KGM/17.002/K/T numaralı "Ocak Taşı İle Moloz Taş İksa Duvarı Yapılması (Herşey Dahil)(Duvar Üstü Harpuşa Dahil)",
- KGM/17.081/K-1/A/T numaralı "Dolgu Altına Ocak Taşından

Makine İle İstiftsiz Taş Dolgu Yapılması (Her Şey Dahil)",

– KGM/23.015/K/T numaralı "Sanat Yapıları, Köprü ve Tünellerdeki Betonarme İçin Ø8- Ø50 mm.Lik Nervürlü Çelik Temini ve İşçiliği (Herşey Dahil)",

– KGM/2200/T numaralı "Her Cins ve Klastaki Zeminde Yarma ve Yan Ariyet Kazısı Yapılması, Kullanılması, Dolgu ve Depolara Nakli (Herşey Dahil)",

– KGM/2202/T numaralı "Her Cins ve Klastaki Zeminde Ocak Ariyeti Kazısı Yapılması, Kullanılması, Dolgulara Nakli (Her Şey Dahil)",

– KGM/2209/T numaralı "Dolguya Gelen Her Cins ve Klastaki Kazı Malzemesinin Sulanması ve Sıkıştırılması",

– KGM/6100/3-1/P numaralı "Plentten (Plentmiks) Alttemel Hazırlanması ve Yapılması (Kırılmış ve Elenmiş Ocak Taşı İle) (Finişerle Serim)",

– KGM/6100/3/P numaralı "Plentten (Plentmiks) Temel Hazırlanması Ve Yapılması (Kırılmış ve Elenmiş Ocak Taşı İle) (Finişerle Serim)",

– KGM/BTBAP/P numaralı "19 Cm Sıkışmış Kalınlıkta, Kırılmış ve Elenmiş Ocak Taşı İle Astarsız Temel Üzerine 1 m2 Bitümlü Sıcak Karışım Yapılması, (8 cm Bitümlü Sıcak Temel Tabakası, 6 cm Asfalt Betonu Binder Tabakası ve 5 cm Asfalt Betonu Aşınma (Modifiye Bitüm)" olmak üzere toplam 10 adet iş kaleminin açıklama istenen iş kalemleri olarak belirlendiği anlaşılmıştır.

Başvuru sahibi Uyum Yapı İnş. Taah. İnş. Malz. İthal. İhrac. San. ve Tic. A. Ş.nin aşırı düşük teklif açıklamasının şikayet üzerine idarece, açıklanması istenen analiz girdileri arasında yer alan 03.004 poz no'lu Ekskavatör (210 hp, 2,5 yd3), 03.017 poz no'lu Kompresör (210 cfm.lik), 03.042/3 Titreşimli silindir (14-18 ton) ve 03.042/4 Titreşimli silindir (18-22

ton) analiz girdileri için 2017 yılı kamu kurum ve kuruluşlarınca yayınlanan rayiç fiyatların doğrudan kullanılmadığı, söz konusu analiz girdileri için 0,000137 olan saatlik ücret katsayısından 0,000063 olan amortisman tutarının çıkarılmasından elde edilen değer ile söz konusu araçların 2017 yılı kamu kurum ve kuruluşu rayiçlerinin çarpımı sonucu ulaşılan tutar ile açıklama yapıldığı ve bu haliyle analiz tutarlarının teklif birim fiyatların altında kalmasının sağlandığı gerekçesiyle uygun görülmediği ve teklifinin reddedildiği görülmüştür.

İsteklilerin, aşırı düşük teklif açıklamalarında sahip oldukları iş makinelerini kullanmalarında mevzuata aykırılık bulunmadığı, isteklinin kendi malı olan tesis, makine, teçhizat ve diğer ekipmanı ruhsat, demirbaş veya amortisman defterinde kayıtlı olduğuna dair noter tespit tutanağı ya da yeminli mali müşavir, serbest muhasebeci mali müşavir veya serbest muhasebeci raporu ile tevsik etmesi gerektiği, aşırı düşük teklif açıklamasında, sahip olduğu makineyi kullanan istekliye, kullandığı makinenin bir maliyeti olduğu, söz konusu maliyetin ise belgelere dayalı olarak açıklanması gerektiği, bu kapsamda aşırı düşük teklif açıklamasında sahip olduğu makinenin kullanılması ve söz konusu makinenin amortisman ömrünü tamamlamış olması durumunda dahi anılan makineye ilişkin; yedek parça, tamir, bakım, sermaye faizi, sigorta, montaj, demontaj giderleri için ayrı bir maliyet öngörülmesi gerektiği anlaşılmıştır.

Bu açıklama çerçevesinde, başvuru sahibi Uyum Yapı İnş. Taah. İnş. Malz. İthal. İhrac. San. ve Tic. A. Ş.nin 03.004 poz no'lu Ekskavatör (210 hp, 2,5 yd3), 03.017 poz no'lu Kompresör (210 cfm.lik), 03.042/3 Titreşimli silindir (14-18 ton) ve 03.042/4 Titreşimli silindiri (18-22 ton) kendi malı olarak belirttiği ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavir onaylı "Amortisman Ömrünü Tamamlamış Makineler" başlıklı belgeyi sunduğu görüşmüştür.

Başvuru sahibinin 02.05.2018 tarihli yazı ekinde sunduğu aşırı

düşük teklif açıklamalarının ihale komisyonu tarafından reddedilme gerekçeleri doğrultusunda yapılan incelemede;

Söz konusu iş makinelerinden 03.004 poz numaralı "Ekskavatör 210 HP 2,5 yd3"e ilişkin olarak;

Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan "Yol, Köprü, Tünel, Bitümlü Kaplamalar, Bakım ve Trafik İşlerine Ait Fiyat Analizleri" kitabında KGM/03.504 poz numaralı "Ekskavatörün 1 Saatlik Ücreti(2 $\frac{1}{2}$ yd3 lük ve takriben 210 HP gücünde)" analizi incelendiğinde;

Amortisman 0,000063 A

Yedek Parça 0,000033 A

Tamir, Bakım 0,000008 A

Sermaye Faizi, Sigorta 0,000023 A

Nakıl, Montaj, Demontaj 0,000010 A

Toplam 0,000137 A

Girdilerinin bulunduğu, 03.004 poz numaralı ekskavatörün 2017 yılı rayicinin ise 432.000,00 TL olduğu görülmüştür.

Başvuru sahibi tarafından 03.004 poz numaralı ekskavatörün 1 saatlik çalışmasına ilişkin analizinde yer alan amortisman değerini analiz toplamı olan 0,000137 değerinden çıkartılması sonucunda (0,000137-0,000063) 0,000074 değerinin elde edildiği, diğer bir ifadeyle, ekskavatöre ait amortisman gideri dışında kalan yedek parça, tamir, bakım, sermaye faizi, sigorta, nakıl, montaj, demontaj giderleri toplamına ilişkin giderlerin dikkate alındığı, 03.004 poz numaralı ekskavatör girdisine ait Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 2017 yılı için yayımlanan 432.000,00 TL rayiç fiyatın, 0,000074 ile çarpımı sonucunda 31,97 TL (432.000,00x 0,000074= 31,97 TL) tutarın, ekskavatöre ait yedek parça, tamir bakım, sermaye faizi, sigorta, nakıl, montaj, demontaj giderleri karşılığı olarak açıklamalar kapsamında kullanıldığı anlaşılmıştır.

Ancak başvuru sahibi tarafından açıklamalarda ekskavatöre ait aktarılan analizde yer alan girdi oranlarının rayiç bedele

karşılık gelen tutarların dikkate alınması gerekirken, başvuru sahibinin açıklamalarından anılan makinenin 1 saatlik çalışma maliyetine denk gelen tutarın hesaplanarak açıklamada bulunduğu anlaşılmıştır.

Daha açık anlatımla; anılan makinenin amortisman dışındaki girdilerinin toplamının, rayicin 0,5401 oranına karşılık geldiği $((0,000137-0,000063)/0,000137)$, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 03.004 poz numaralı ekskavatör girdisine ait yayınlanan 432.000,00 TL rayicin 233.323,20 TL $(432.000,00 \times 0,5401)$ lik kısmının ekskavatöre ait yedek parça, tamir, bakım, sermaye faizi, sigorta, nakil, montaj, demontaj girdilerinin karşılığı olarak analizlerde kullanılması gerekirken, başvuru sahibi tarafından yukarıda açıklandığı üzere 31,97 TL tutar üzerinden açıklamada bulunulduğu görülmüştür.

Diğer taraftan ihale komisyonu kararı incelendiğinde, başvuru sahibinin açıklamalarının, incelemeye konu iş makinelerinin bulunduğu iş kalemlerinin, birim fiyat teklif cetvelinde teklif ettiği tutarların altında kalacak şekilde açıkladığı gerekçesiyle de reddedildiği görülmekle birlikte, Kamu İhale Genel Tebliği'nde yer alan açıklamalar uyarınca, mevzuata uygun tevsik edildiği sürece teklif edilen birim fiyatın altında açıklama sunulmasının önünde herhangi bir engel bulunmadığı da anlaşılmıştır.

İdare tarafından aşırı düşük teklif sorgulaması kapsamında açıklanması istenen diğer 03.017 poz no'lu Kompresör (210 cfm.lik), 03.042/3 Titreşimli silindir (14-18 ton) ve 03.042/4 Titreşimli silindiri (18-22 ton) makine girdilerine ilişkin olarak başvuru sahibi tarafından amortisman hesabında kullanılan girdi oranlarının, kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanan analiz girdi oranları ile uyuşmadığı, anılan makinelerin her biri için ekskavatöre ait yukarıda aktarılan girdi oranlarının kullanıldığı ve ekskavatöre ilişkin yapılan amortisman hesaplamasının benzer şekilde söz konusu makineler için de yapıldığı görülmüştür.

Yukarıda yer alan açıklamalar doğrultusunda başvuru sahibinin iddiasının yerinde olmadığı sonucuna varılmıştır.

2) Başvuru sahibinin 2, 3, 4, 5 ve 6'ncı iddialarına ilişkin olarak:

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "İhalelere yönelik başvurular" başlıklı 54'üncü maddesinde "İhale sürecindeki hukuka aykırı işlem veya eylemler nedeniyle bir hak kaybına veya zarara uğradığını veya zarara uğramasının muhtemel olduğunu iddia eden aday veya istekli ile istekli olabilecekler, bu Kanunda belirtilen şekil ve usul kurallarına uygun olmak şartıyla şikayet ve itirazın şikayet başvurusunda bulunabilirler." hükmü,

İhalelere Yönelik Başvurular Hakkında Yönetmelik'in "Başvuru ehliyeti" başlıklı 5'inci maddesinde "(1) İhale sürecindeki hukuka aykırı işlem veya eylemler nedeniyle bir hak kaybına veya zarara uğradığını veya zarara uğramasının muhtemel olduğunu iddia eden;

a) İstekli olabilecekler; ön yeterlik ve/veya ihale dokümanının verilmesi, ön yeterlik ve/veya ihale ilanında veya ön yeterlik ve/veya ihale dokümanında yer verilen düzenlemeler ve/veya bu düzenlemeler ile idari uygulamalar arasındaki uyumsuzluklar,

b) Adaylar; belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılan ihalelerde ön yeterlik başvurularının sunulması, değerlendirmesi ve sonuçlandırılmasına ilişkin idari işlem ve eylemler; belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılan danışmanlık hizmet alımı ihalelerinde ise kısa listeye alınmış olmaları kaydıyla ayrıca ihale daveti ve/veya ihale dokümanının gönderilmesi, ihale dokümanında yer verilen düzenlemeler ve/veya bu düzenlemeler ile idari uygulamalar arasındaki uyumsuzluklar,

c) İstekliler; yeterlik başvurularının veya tekliflerin sunulması, değerlendirilmesi ve ihalenin sonuçlandırılmasına ilişkin idari işlem veya eylemler, hakkında başvuruda bulunabilir..." hükmü bulunmaktadır.

Anılan mevzuat hükümlerinden, ihale sürecindeki hukuka aykırı işlem veya eylemler nedeniyle bir hak kaybına veya zarara uğradığını veya zarara uğramasının muhtemel olduğunu iddia eden istekliler tarafından yeterlik başvurularının veya tekliflerin sunulması, değerlendirilmesi ve ihalenin sonuçlandırılmasına ilişkin idari işlem veya eylemler hakkında başvuruda bulunabileceği, bu itibarla öncelikle ortada korunması gereken bir hak kaybının veya zararın veya zarara uğranması ihtimalinin olması gerektiği anlaşılmıştır.

Başvuru sahibinin incelemeye konu 2, 3, 4, 5 ve 6'ncı iddialarında kendi teklif fiyatından daha yüksek tutarda teklif fiyatı sunan isteklinin belgelerinin mevzuata aykırı olduğu ve teklifinin değerlendirme dışı bırakılması gerektiği yönünde itirazın şikâyetinde bulunduğu anlaşılmıştır. İsteklilerin ihaleye katılmasındaki ve ihaleye teklif vermelerindeki nihai amaç, ihalenin kendileri üzerinde bırakılmasının sağlanmasıdır. Kuruma itirazın şikâyet başvurusunda bulunulabilmesi için ise aday, istekli veya istekli olabileceklerin hukuken korunması gerekli bir hakkının olması gerekmektedir. Bu çerçevede kendisinden yüksek tutarda teklif sunan isteklilerin teklifinin değerlendirme dışı bırakılması durumunda dahi başvuru sahibinin bir hak veya menfaat elde edemeyeceği sonucuna varıldığından, başvuru sahibinin söz konusu iddialara yönelik olarak başvurusunun uygun olmadığı sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, 4734 sayılı Kanun'un 65'inci maddesi uyarınca bu kararın tebliğ edildiği veya tebliğ edilmiş sayıldığı tarihi izleyen 30 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemelerinde dava yolu açık olmak üzere,

Anılan Kanun'un 54'üncü maddesinin onbirinci fıkrasının (c) bendi gereğince itirazın şikâyet başvurusunun reddine,

Oybirliği ile karar verildi.